

KRONIKA

Konferencja Instytutów Socjologii

Konferencja Instytutów Socjologii Uniwersytetów (KIS) jest nieformalnym, dobrowolnym przedsięwzięciem socjologów obejmującym instytuty uniwersyteckie oraz uczelnie niepubliczne prowadzące studia magisterskie.

KIS powołano w 1995 r. z inicjatywy K. Frieskego i J. Kulpińskiej, ówczesnych dyrektorów Instytutu Socjologii UW i UŁ. Ustalili sposób działania, polegający na spotkaniach dyrektorów (przeważnie vice-dyrektorów ds. dydaktycznych) raz w semestrze, kolejno w uczelniach gospodarzach. Przewodnicząca KIS – Jolanta Kulpińska (od początku istnienia) inicjuje spotkania i określa ich tematykę.

W ciągu 16 lat funkcjonowania zmieniał się personalny skład spotkań, zmianie podlegały również problemy naszego kierunku. Stały jest temat programu i jakości kształcenia socjologicznego.

Przedmiotem dyskusji były opracowane przez ekspertów powołanych przez Ministerstwo tzw. minima programowe (standardy). Początkowo były to minima pięcioletnich studiów, ostatnio zaś studiów licencjackich i magisterskich. Omawialiśmy trzy kolejne programy. Niewątpliwie utrwalone zostały przedmioty (treści) kanoniczne, wskazujące tożsamość dyscypliny, jak teorie, metody badań, opis współczesnego społeczeństwa. Ostatnie, obowiązujące dotąd minimum przygotowane zostało z uwzględnieniem tzw. efektów albo celów kształcenia. (Zespół ministerialny pracował pod kierunkiem K. Frieskego). Na kilku spotkaniach KIS dyskutowano dobór przedmiotów w minimum, podział przedmiotów między I a II stopień a także repertuar socjologii szczegółowych uwzględnianych w minimum oraz w praktyce dydaktycznej. Przedmioty kanoniczne, jak też całe minimum obejmują część obowiązujących zajęć. Treści ponad minimum decydują o specyfice kierunku w różnych uczelniach. Według nowych przepisów uczelnie uniwersyteckie (o pełnych uprawnieniach akademickich) mogą same ustalać standardy edukacyjne. Zdaniem KIS ze względu na jakość kształcenia i porównywalność programów na różnych uczelniach wskazane jest opracowanie wzorcowego minimum.

Kolejnym stałym problemem był i jest proces boloński i jego wdrażanie. W szczególności chodzi o relację I i II stopnia oraz o przygotowanie do studiów magisterskich studentów innych kierunków niż socjologia. Inna kwestia

to punkty ESTC przyznawane zajęciom. Rozdrobienie programu powoduje niską punktację poszczególnych zajęć, co nie sprzyja porównywalności studiów (zwłaszcza w wymianie międzynarodowej).

Uwagę poświęcono także studiom podyplomowym, traktowanym jako forma edukacji ustawicznej, a zarazem jako wyraz specjalizacji danego instytutu.

KIS dyskutowała m.in. o studiach niestacjonarnych, przede wszystkim w kontekście realizacji minimum, postulując przedłużenie czasu studiów w tym trybie. Wymieniano doświadczenia dotyczące rozpraw dyplomowych (licencjackich). Alternatywą zasługującą na uwagę jest opracowanie projektów badawczych.

Stałym przedmiotem dyskusji jest charakter studiów socjologicznych – ogólnokształcący bądź zawodowy. Chodzi tu zarówno o wyłonienie zawodowych specjalizacji jak też o siatkę przedmiotów specjalizacyjnych. Najczęstsze nachylenia (ścieżki) to komunikowanie społeczne, praca socjalna, zasoby ludzkie, animacja kulturalna, praca samorządowa.

Instytuty poszukują specjalizacji zawodowej dla swych absolwentów ze względu na lokalny rynek pracy, z tego samego względu skłaniają się do kształcenia o ogólnym (teoretycznym) charakterze. Socjolog może (jak pokazuje praktyka) pracować w wielu zawodach wymagających wiedzy o życiu społecznym. KIS uczestniczyła w debacie poświęconej tej kwestii w ramach Komitetu Socjologii PAN oraz Polskiego Towarzystwa Socjologicznego.

Inna sprawą jest dydaktyka socjologii na innych kierunkach praktykowaną jako tzw. przedmiot humanizujący, albo jako socjologia szczegółowa związana z danym kierunkiem (m.in. socjologia organizacji i zarządzania socjologia prawa, socjologia wsi i miasta, itd.).

W ostatnim roku spotkania KIS dotyczyły opracowania dla socjologii Krajowych Ram Kwalifikacyjnych, a zwłaszcza wdrożenia KRK do planu studiów i opracowania sylabusów. Na uwagę zasługuje powiązanie socjologicznych KRK z obszarem nauk społecznych oraz humanistycznych, zgodnie z propozycją zespołu pod kierunkiem M. Flis. Nowym i aktualnym problemem jest procedura parametryzacji nie związana bezpośrednio z dydaktyką, jednakże istotna dla funkcjonowania instytutu w uczelni i w środowisku socjologów.

Jak widać z powyższego, skrótowego przeglądu dyskusji na spotkaniach KIS, dotyczą one kluczowych spraw. Wymiana doświadczeń, a także kształtowanie opinii na temat treści i form dydaktyki socjologicznej, jest potrzebna, służy jakości nauczania oraz konstruowaniu tożsamości i umacnianiu etosu środowiskowego.